

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Hét évre 150.— L., félévre 85.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.
Egyes szám ára 4.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,

Strada Baron L. Pop 5. szász.
Megjelenik minden szombaton.

Megemlékezés a „Madarak atyjáról.”

Ez év június 26-án volt száz éves fordulója Herman Ottó születésének.

Ki volt Herman Ottó, miért áldozunk mi is ennél az évszázados fordulónál az ő halhatatlan emlékének?

Ő volt a magyar természettudósok közül a magyar népnek legigazibb, leghüségesebb barátja. Illő tehát, hogy megemlékezzünk róla.

Apja, Hermann Károly orvos volt. Ottó fia a Garam völgyében Breznóbányán született. Kitünő tanuló volt, de az 1848—49-es szabadságharc gyászos kimenetele elvette kedvét a tanulástól. Lakatos inas lett.

Amint mind többet-többet volt a nép között, megismerte, rajongásig megszerette a magyar népet, a magyar lelket. És Herman Ottó, ez a német nevű ember a leghüségesebb, legigazibb magyar ember lett. Nevét egy n-el Herman-nak írta, születési helyének pedig a Miskolc melletti Alsóhárom községet mondotta. Itt, a vadregényes Háromi völgyben, Lillafüreden levő „Peleháza” nevű kis lakában töltötte élete, öregsége legboldogabb napjait.

Sok sanyarúságtól, nélkülözéstől megedzett ifjúkora után, a magyar nép között töltött hosszú hónapokat, éveket. Ezek az idők adták meg az alapot soha nem muló, egyre erősödő munkávéhez, hazaszeretetéhez.

A Mezőségen a Gyekei tóisorozat állatvilágának megfigyelése, a néppel való érintkezés volt alapja további munkásságának. Soha nem tanult fiatal korának legnagyobb magyar természettudóstól, Brassai Sámuel-től, aki egész életének folyására nagy hatással volt.

És gyűltektől évről-évre lelkében a megfigyelések, a gondolatok és megjelentek lelkétől lelkezett gyermekei: szebbnél-szebb, soha nem muló értékű könyvei. Ragyogó tollu magyarsággal papírra vetett írásai mindig iskola-példái lesznek annak, hogy hogyan kell igazán jó magyarsággal írni?

Leírta Magyarország pókjait, megfigyeléseivel megelőzte külföld legkiválóbb természettudósait. Első volt azok között, akik a filloxéra veszedelmére a szőlőgazdákat figyelmeztették.

A magyar halászat könyve, A magyar ősfoglalkozások: halászat és pásztorélet, A magyarok nagy ősfoglalkozása, A magyar nép arca és jelleme, A magyar pásztorok nyelvkinése című könyvei megírása által a magyar néppel szoros kapcsolatba került.

De legnagyobb jelentőségű és legnagyobb sikert aratott munkája A madarak hasznáról és káráról szóló könyve, mely a népszerűsítő tudományos irodalom páratlan reme-

ke. Ez a kis munkája 1901-ben jelent meg először, 1912-ben negyedik kiadását érte meg. Gyönyörű leírásaihoz méltók Csörgey és Vezényi festőművészek által készített képei. Fejezetei: Az ember és a madár, A madár mint gyönyörűség, A magyar nép és a madár, A madár családi élete, Védjétek a madarat, Étessétek az ég madarait, Példabeszéd és szólamód stb. a leggyönyörűbb írások, melyekben a magyar nép természetszeretete, Herman Ottó páratlan lelke, szeretete, tudása és megfigyelőképessége nyilatkozik meg.

Ő végezte a legelső rendszeres megfigye-

Herman Ottó.

léseket a költöző madarak vonulása tekintetében.

Az ő munkásságának eredménye, hogy már az 1900-as években a magyar vallás- és közoktatásügyi miniszter bevezette a népiskolákban „A madarak és fák napja”-t.

Ő alkotta meg, tette világhírű intézménnyé a Magyar Madártani Központot. Ebben természettudósok állandóan a madárvilág életének megfigyelésével foglalkoznak, aminek a gazdasági életre igen nagy jelentősége van.

Nem volna teljes megemlékezésünk, ha nem hangsúlyoznánk, hogy a magyarországi ősemberkutatásokat is ő indította meg, terelte eredményes útra.

Több ízben volt képviselő is. Szeged, Tö-

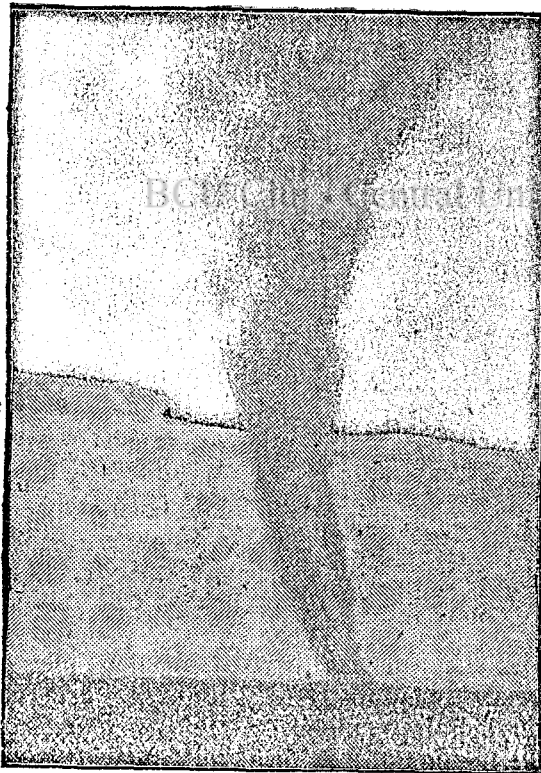
rökszentmiklós, Miskolc polgársága mondhatta magáénak e nagy férfiúnak a magyarságért való szíve-dobbanását.

Herman Ottónak 79 éves korában, 1914-ben mondotta a sors — mint neki egykor Tiszaabádszalók öreg földművese — nemcsak beesteledett, de már harangoztak is... A harangszó megkondult s Herman Ottó pihen a neki olyan drága anyaföldben.

Emléke örökké fog élni a magyar nép lelkében, az ő drága égi madarainak dalában. Egy-egy fülemile bizonyára rászáll ott Budapesten a Kerepesi-úti temetőben Herman Ottó sirhantjára és szomorúan énekel leghűsegebb, legmegértőbb barátja: a „Madarak atyja” halott porai felett.

Dr. Tulogy János.

Természeti csapások idején.

Viztölcsér.

Tűzhányó-kitörés.

A mi földrészünkön a szárazság okozott óriási károkat. Amerikában pusztító viharok, a föld több részén földrengések és tűzhányó kitörések félemlítették meg az emberiséget. Képeink két természeti csapásról készültek.

Az egyik azt a viztölcsért mutatja be, amelyik Amerika partvidékén separt végig. A viztölcsér mindent elpusztított, ami útjába került. Másik képünk egy Japánban levő tűzhányó hegyet mutat be működése közben.

Külföld

Komoly fordulat. Hirota japáni külügyminiszter közölte a tokiói olasz nagykövettel, hogy Japánnak igen komoly és különös gazdasági érdekei vannak Abessziniában és ezért nem maradhat közömbös a háboru lehetőségével szemben. Ez a bejelentés, bár nem jelent a háboruban részvétellel való egyenes fenyegetést, mégis az amugy is nehéz külpolitikai helyzetet súlyosbító váratlan és komoly fordulat. Olaszországra különösen azért jelent nagy és kellemetlen meglepetést, mert Japán római nagykövete nemrégiben azt közölte az olasz kormánnyal, hogy országának Abessziniában nincsenek politikai érdekei s bár a tokiói nyilatkozat gazdasági érdekeket említ, a nyilatkozat egész hangja ellenséges Olaszországgal szemben. A japáni külügyminiszter bejelentése nagy felháborodást keltett egész Olaszországban s azt a gyanút, hogy a bejelentés háttérében egy európai nagyhatalom áll — nyilvánvalóan Anglia. Ez a feltevés bizonyára tulzott, de az kétségtelen, hogy Anglia nem helyesli az olasz eljárást s azon van, hogy Olaszország vigye a Népszövetség elé panaszait és az ennek döntését követő három hónap eltelte előtt ne indítson háborút, mert a Népszövetség szabályai így rendelkeznek, Abessziniá pedig tagja a Népszövetségnek s így joga van annak védelmére. Most már a francia kormány is kezd hajolni az angol állásponthoz, mindez azonban aligha akadályozza meg a háboru kitörését, annak pedig nem látható következményei lehetnek.

Nyugtalanság Németországban. A legutóbbi időben elért nagy külpolitikai sikerek után a belső fronton támadtak bajai a német kormánynak. Mozognak a kommunisták — ez magyarázza a folyton ismétlődő és erősödő sztrájkokat, de legalább is a kormány szerint, az ellenintézkedések hatásosak. A következménye egyfelől a munkásszervezetek tömeges feloszlata, másrészt a nemzeti-szociálista szervezethez nem tartozó jobboldali alakulatok háttérbe szorítása, illetőleg a nemzeti szociálista keretekbe olvasztása. Végül ez volna oka annak a kiméletlen harcnak is, amit a kormány a „politizáló” katolikus szervezetek és a zsidók ellen indított. Mindebből az látszik, hogy titkos erők működnek Németországban Hitler ellen, még pedig nem is eredmény nélkül.

Tüntetések Franciaországban. A nemzeti ünnep elmúlt minden véres összeütközés nélkül, de azután napvilágra kerültek a kormány erélyes takarékosági intézkedései, amelyek megint emelik az adókat s érzékenyen csökkentik a közalkalmazottak illetményeit. Emiatt ország-szerre nagy az elkeseredés, amely hatalmas tüntetésekben nyilvánult meg úgy, hogy sok helyen a karhatalomnak kellett közbelépnie. A baloldali pártok közösségre léptek a kommunistákkal sőt a frontharcosokkal is és el vannak szánva rá, hogy ősszel megszerzik a hatalmat. Így Franciaország is nehéz napoknak néz elébe.

„London romokban.” Az angol légi haderő hadgyakorlatot rendezett London felett s a védő légi hadosztály minden elszántasága ellenére — természetesen csak elgondolásban — végzetes eredménnyel végződött. London

romokban hevert volna, ha a támadás valóban háborus támadás lett volna. Ezért nagy arányokban folytatják a légi haderő s a védelmi berendezések fejlesztését. Annál inkább, mert Baldwin angol miniszterelnök szerint „nagyon nyugtalan időköt élünk”.

Tüntetések Zágrábban. Maesek horvát parasztvezér születése napján óriási tüntetések voltak az önálló Horvátország mellett. Sok véres összeütközés volt, de a karhatalom nem volt képes a tömeget megfékezni.

A mikádó üdvözlöte Japán császára az Abesszin király születése napjára üdvözlő táviratot küldött. Ennél fényesebben semmi sem bizonyíthatja a japáni politika irányát.

Párbajozhatnak-e a nők? Egy budapesti hölgy lovagias előgitélt kért egy urtól. Erről az esetről rendkívül érdekes cikket közöl a *Déliab* új száma, amely 100 oldal terjedelemben és kitűnő tartalommal jelent meg. A pompás színház képeslapban illusztrált rádióműsorokat, novellát, egyfelvonásos színdarabot, slágerszövegeket, színház beszámolókat, remek filmrovatot és több mint száz képet talál az olvasó.

Megvásárolj a papírt, de a

MINERVA

papírüzletben

Str. Reg. Maria No. 5.

még mindig a régi

OLCSÓ áron kapod

Írópapírok

Füzetek

Írószerek

Üzleti könyvek

Rajzpapírok

Préseltképek

Stanol

Kertencok

Belpolitikai hírek

Átszervezik a kormányt. A kormány átszervezése körül uralkodó bizonytalanságnak most véget vetett, hogy Tatarescu miniszterelnök Inculeț belügyminiszterrel együtt királyi kihallgatáson jelent meg Szimájában. Hír szerint a miniszterelnök a királynak feltárta a kormány helyzetét, kijelentve, hogy kívánatosnak tartja a kormány átszervezését. Valószínűleg két-három minisztert fognak kieserélni. A kormány átszervezése szoros összefüggésben áll a legutóbb történt pénzügyi és gazdasági eseményekkel.

Tatarescu békét teremt a liberális pártban. Tatarescu miniszterelnök nyári szabadságát megszakította és visszatért Bucurestibe. Tatarescu hirtelen utazása azzal áll kapcsolatban, hogy a liberális pártban még mindig vannak kisebb elégedetlenségek csoportok. A miniszterelnök, miután Bucurestibe érkezett, azonnal tanácskozássra hívta össze a kormány tagjait, hogy velük a teendőket megbeszélje. Különben a miniszterelnök munkája most nagyon könnyűvé vált azért, hogy a pártelnökkel teljes egyetértésben teszi meg intézkedéseit.

A

Keleti Újság

Erdély

legolvasottabb magyar lapja.

Tartalmas. Megbízható.
Szórakoztató.Az Országos Magyar Párt
hivatalos lapja.

ÖREG EMBER GYOMRÁ
RITKÁN JO: ÉTKEZÉS
ELŐTT EGY KOCKA
CUKRON PÁR
CSEPP DIANAN
SÓSBORSZESZ
POMPÁS
ÉTVÁGYGERJESZTŐ

Ujabb fejlemények a Skoda ügyben. A Skoda-féle fegyverszállítási botrány hullámai nem akarnak elsimulni. A Braşov-i börtönben levő Seletzkyt, Skodaék volt Bucuresti-i ügynökét a vizsgálóbíró újból kihallgatta. Seletzky kezdetben éppen olyan gavallérosan viselkedett, mint a főtárgyalás alkalmával, amikor az ügybe belekevert vezetőemberek neveit nem adta ki. Hét óra hosszat tartó kihallgatás után azonban Seletzky megtört. Hír szerint Seletzky sok neves politikusnak és katonatisztnek a szerepével kapcsolatban súlyosan terhelő vallomást tett. A vizsgálóbíró nyilatkozatából azt lehet sejteni, hogy Seletzkynek kapcsolata van Maniu sógorával, Boila Romulussal.

Miért utazott Maniu külföldre? Belpolitikai rovatunkban közöljük, hogy a Skoda-féle fegyverszállítási botrány újabb fejezetéhez érkezett. A Bucuresti-i újságok ezzel hozzák kapcsolatba Maniu hirtelen történt külföldi utazását. Állítólag Maniu a Skoda-ügy okmányainak valódisága után kutat Prágában és Bécsben. Az Adeverul című újság azonban azt állítja, hogy

Maniu utazása a Habsburg ellenes front megszervezésével áll kapcsolatban.

Megkezdtek Dumitrescu tábornok felebbezésének tárgyalását. A csendőrség főparancsnokának bűnügyében megkezdődött a felebbezési tárgyalás. Dumitrescu tábornok védői hangoztatják, hogy a hadbírószak tagjai között nem foglalt helyet csendőrtiszt és így az ítélet nem törvényes. Ezenkívül különböző módon igyekeznek a tábornok ártatlanságát bizonyítani

Mikor kell férjhez menni? A férjhezmenés problémájáról rendkívül érdekes cikket közöl Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett remek illusztrált cikkeket, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

A „Magyar Nép“-et
terjesztetni
magyar kötelesség!

Hírek

Hogyan lehet állampolgárságot nyerni? A törvények és rendeletek értelmében az állampolgársági listákba való felvétel utolsó határideje 1933 szeptember 1-én lejárt. Az igazságügyi minisztérium azonban lehetővé akarja tenni az ügyek további rendezését is még pedig a következő módon. Az igazságügyi minisztérium 52,998 számú rendelete értelmében mindazok, akik az állampolgársági listából kimaradtak, kérhetik felvételüket ugyanolyan módon, mint azt a külföldiek kéri. Vagyis 660 lejes kérvénypapíron honosítás iránti kérést kell, hogy intézzenek az ugynevezett naturalizáló bizottság elnökéhez.

Zivatarok országszerte. A meleg időjárás után az ország területén zivatarok köszöntöttek. Az Ókirályságban és Erdélyben a villám több helyen okozott halálos szerencsétlenségeket. Botosani-ban egy gazdát négytagu családjával együtt agyonsújtott a villámesapás. Sibiu közelében kiránduló társaság közé csapott a villám és egy leányt megölt.

Letartóztatták a református lelkészt és községi bírót. Az Ermelléki Chereusa községben a csendőrök letartóztatták Fejér Károly református lelkészt, mert a parochián lepecsételt és feltári számmal ellátott, magyar időkből visszamaradt zászlót találtak. A lelkész előadta, hogy a zászló az egyházközség tulajdona s mivel nem lehetett használni, jól becsomagolta és lepecsételte, hogy meg legyen őrizve. Fejér Károly református lelkészt az ügyészségre kísérték. Egyidejűleg letartóztatták Török

Elemér földbirtokost, mert kertjében dohányvágó gépet találtak. Török Elemért szabadon bocsátották, mert bebizonyosodott, hogy valamelyik rosszakarója helyezte el a gépet a kertben. A községben ugyanis van egy párt, amelyiknek nem tetszett, hogy Török Elemért választották meg községi bírónak.

Bizonytalanság a nyelvvizsgák körül. A kisebbségi tanárok és tanítók tanfolyama az ókirályságbeli Bârlad városban megkezdődött. A rendelkezések annyira ellentmondóak, hogy a kisebbségi tanítók még azt sem tudják, hogy kell-e vizgára állniok, vagy pedig vizsga nélkül fog végetérni a tanfolyam? Nagyon sok olyan tanító van a nyelvtanfolyamon, akik diplomáikat az utóbbi években szerezték, tehát tökéletesen beszél a román nyelvet. Vannak olyanok is, a tanfolyamra rendelt tanítók között, akik már sikerrel letették a nyelvvizsgát. A magyar kisebbségi tanárok és tanítók nagy érdeklődéssel várják, hogy a minisztérium hogyan dönt sorsuk felől?

Földigázt találtak Magyarországon. A Sopron megyei Mihályi községben olaj és földgáz után kutattak. A furásokat dr. Pap Simon erdélyi származásu főgeológus vezette. Nagy mélységben földigázt találtak. Hír szerint a földigáz mennyisége csaknem akkora, mint egyes erdélyi gázkutakban. A földigáz valószínűleg Bécsbe fogják vezetni, mert Bécs nagyon közel van Mihályi községhez.

Kártyások megrendszabályozása. A munkaügyi miniszter rendelkezése értelmében társas körökben semmiféle kártya vagy más játékok, amelyen pénzt le-

het nyerni vagy veszíteni, nem szabad délután 4 óra előtt megkezdeni. Előírja továbbá a munkaügyi miniszter, hogy hajnali 4 óra után sem szabad pénzben kártyázni.

Finom hentesárú Constanța-ban. Constanța-ban közelebből többben megbetegedtek a Valcu szalámigyárban vásárolt hentesárú fogyasztása következtében. A megbetegedésekkel kapcsolatban vizsgálatot vezettek be a gyár ellen. A vizsgálat alkalmával megállapították, hogy beteg és elhullott állatokból, továbbá kutya, macska és nyulhus felhasználásával készítették a hentesárúkat. Az esettel kapcsolatban letartóztatták Joan Popescu vágóhídi tisztviselőt.

Szilágysági községek veszedelme. Chege községben óriási tüzvész pusztított. A nagy szárazság és szélvész miatt a lángokban negyven gazdának csaknem minden vagyona megsemmisült. A községbeliek és a szomszéd község lakossága mindent megtettek a veszedelem elfojtására, azonban tehetetleneknek bizonyultak a pusztító lángokkal szemben. A falu népe nagy kétségbeeséssel tárgyalja a borzalmas tüzvészt. Különös véletlen, hogy ezelőtt éppen 13 esztendővel ugyanazon a napon szintén nagyobb tűz pusztított a faluban. A hatóságok megtették az intézkedéseket a károsultak megsegélyezésére.

Hasonló veszedelem érte Saucă község lakosságát. A cséplő szék meggyulladt egy asztal és a fél község termése a lángok martalékául esett. A cséplőgép is elégett és sok gazdának minden termése megsemmisült. Körülbelül harminc vagon gabona égett el.

A magyar tanítók figyelmébe!

A lezárult iskolai év folyamán magyar tannyelvű elemi iskolák legnagyobb része bevezette és kiadta a Minerva Rt. könyvkiadó vállalat kiadásában megjelent egységes tankönyveket. Az állami és egyházi szakbizottságok egyetemes elismeréssel ajánlották a könyvek kiadását és az egy évi gyakorlati használat teljesen igazolta azokat a reményeket, amelyekkel a tanítószág ezekhez a tankönyvekhez fűzött. Gyakorlati tanfélék ismertették a tankönyvek kiadói használatosságát és az azok által elért eredményeket. A kiadó vállalat az elmúlt év folyamán több mint 2000 darab ismertelési példányt küldött szét s így a tanítószág tudomány nagy részének módjában állott személyesen is megismerkedni a legkiválóbb román és magyar tankönyvírók által a pedagógia összes követelményeinek figyelembe vétele mellett összeállított, feltűnően szépen illusztrált és nyomdatechnikailag is tetemesen kiállított tankönyveket. A sok szemléltető kép és ábra, a számtani részekben pedig a bő példátár nagyban megkönnyíti a tanító munkáját s feltétlenül biztosítja az eredményt. Amennyiben valamelyik tanító ur még nem kapott volna ismertelési tiszteletpéldányt, forduljon a Minerva Irodalmi és Nyomda Rt.-hoz, Cluj, Str. Baron L. Pop No. 5, ahonnan a pontos cím közlése mellett megkapja az őt érdeklő tankönyvet.

A szóban levő tankönyvek szerzőinek nevét, a könyvek főbb tárgyát, engedélyezési számát és árát az alábbiakban adjuk:

1. Fejcs—Felméry—Dócziné: Uj ABC. A jelképes irvoalvasó és fonetikus módszereket egyesítő ABC és olvasókönyv az elemi népiskolák számára. (Eng. 487—1931. évi. perm. sz. a.) Ara 24 lej.

2. Fejcs—Felméry—Dócziné: Veleménykönyv az új abcéhez. Ara 8 lej.

3. Felméry Sándor, Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed és Osz Sándor: Magyar olvasókönyv, számtan és egyéb tudnivalók az elemi iskolák II. o. számára. (Eng. 84418—1933. és 95388—1933. sz. a.) Ara 50 lej.

4. Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Osz Sándor és Ferenecy Gábor: Magyar olvasókönyv, természettudomány, számtan, límba románá, carte de cetire, istoria si geografia az el. isk. II. o. számára. (Eng. 84422—1933. és 98674—1933. sz. alatt.) Ara 80 lej.

5. Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenecy Gábor, Kali Sándor és Felméry Sándor: Magyar olvasókönyv, természettudomány, földrajz, számtan, mértan, límba románá, carte de cetire si istoria a magyar tannyelvű elemi iskolák IV. o. számára. (Eng. 84418—1933, 95388—1933, 97365—1933, 98673—1933. sz. a.) Ara 90 lej.

Magyar rendőrtisztek Romániában. Julius hónap végén nagyobb számú magyar rendőrtiszt érkezett Romániába. A magyar rendőrtisztek a romániai rendőrtisztek két év előtti látogatását adták vissza. A magyar rendőrtisztek kirándulásokat rendeztek és Románia közbiztonsági szervezetét tanulmányozták.

A valutaesalás fejleményei. A lapunk előző számában közölt valutaesalás újabb hullámokat vert fel. A Bucuresti-i rendőrfőnök letartóztatása után több kihallgatást eszközöltek és több gyanúsítottat vettek őrizetbe.

Az ügyvel kapcsolatban Tatarescu miniszterelnök erélyes rendeletet adott ki a visszaélések megakadályozására. A miniszter rendeletét az összes hatóságokkal közölték és kötelezték a vidéki hatóságok vezetőit, hogy azt szigorúan tartsák be. Az esettel kapcsolatban a Román nemzeti bank kormányzója lemondott állásáról és így érdekes fejlemények várhatók.

Rosszul végződött tréfa. Ghenci Simion Bicaz-Ardelani pásztorlegény meg akarta tréfálni Tataru Teodor Bicaz-i gazdát. Éjszaka egyik társával Tataru kalyibájához lopódzott. A két legény a kalyiba közelében a farkas üvöltését utánozta. Tataru felkapott egy fejszét és az ablakon az üvöltők közé vágta. A fejsze fejen találta Ghenci Simiont, aki azonnal meghalt.

Büntetés a színehagyott zászló miatt. A Sanislau-i római katolikus plebániát ezer lej pénzbüntetéssel sújtották, mert a templom tornyára kitűzött román nemzetiszínű zászló színehagyott volt. Magyar Bálint plebános az ítélet ellen felebbozott.

Az erdélyi szervezett magyar gazdatársadalom egyetlen köz- és mezőgazdasági szaklapja az

ERDÉLYI GAZDA

az Erdélyi Gazdasági Egylet hivatalos lapja. Szerkesztőség és kiadóhivatal: CLUJ, Strada A. Muresan 10 szám.

A lapot az E. G. E. tagjai 60 lej évi tagdíj ellenében tagsági illetmény fejében kapják. Nem tagok részére is az évi előfizetési díj mindössze 80 lej. A lap megjelenik minden hó 1-én.

Lépjön be minden magyar gazda az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai sorába. Tagsági nyilatkozatot és mulatványszámot az E. G. E. díjtalanul küld, úgyszintén gazdakörök alakításához szükséges részletes útmutatót is

Mit kell tudni a Családi abécé használatáról?

Szerkesztőségünk „Aggódó” aláírással levelet kapott. A levél írója elpanaszolja, hogy a Homoród völgyében a csendőrök a Minerva által kibocsátott képes, Családi Abécét elkobozták. Közöljük, hogy a Minerva által kibocsátott Családi Abécés könyv cenzurázva volt s annak a családban való használata ellen senki sem emelhet kifogást. Mint már többször írtuk, iskolába az abécét nem szabad elvinni, mert iskolai használatra nincs engedélyezve. Ismétellen felhívjuk tehát olvasóink figyelmét, hogy az abécé szabadon használható és csupán arra kell figyelemmel lenni, hogy a gyermekek az iskolába ne vigyék el.

Halált okozott az eper. Belani községben, Bokor mészáros kis fia nagyon sok fái epert evett. A fiu a fái epertől súlyosar megbetegedett. A kétségbeesett szülők orvost hívtak, azonban az orvos már nem tudott segíteni, a haldokló gyermekén.

Elítélték a kémszervezet tagjait. Több heti tárgyalás után ítéletet hoztak a Giurgiu-ban leleplezett kémkedési ügyben. A hadbiróság Antonescu főhadnagyot 20 évi kényszermunkára, Putnik Ferenc magyar hajózási tisztviselőt 15 évi börtönre, több vádlottat évekig tartó börtönbüntetésre ítélte. Ágh Géza magyar állampolgárt 15 évre ítélték, az elítélt azonban elfogatása előtt elmenekült.

Derék magyar ember halála. Keőszeghi Horváth Ferenc, gyógyszerész 64 éves korában a Cluj megyei Hida-n meghalt. Az elhunyt minden magyar megmozdulásban résztvett és igazi, derék vezetője volt névénél.

Budapesten fog készülni az első román hangos film. Musatescu román író a budapesti Hunnia filmgyárban járt és tárgyalásokat folytatott, hogy román színészekkel román nyelvű filmeket készítsenek. Minden valószínűség szerint az első román hangosfilm elkészítéséhez rövidesen hozzáfognak. A román író a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozott a magyar filmgyártás fejlettségéről. Kijelentette, hogy addig, amíg a București-i filmgyár felépül, a román filmeket Budapesten fogják készíteni, mert a budapesti gyárat megfelelőbbnek tartja a bécsinél.

Halálos szerencsétlenség a Dunán. Az ókirályságbeli Tur-tucaia helység mellett halálos csónakszerencsétlenség történt. Victor Brebu tanító családjával és nagyobb társasággal csónak kirándulást rendezett a Dunán. A csónakot a víz sodra egy malom alá sodorta. A csónak felborult és a társaság a malom kerékei alá került. Öten a vízbe fulladtak.

Baj a kétnyelvű pecsétek miatt. A kisebbségi felekezeti iskoláknak a közoktatásügyi miniszter régebben megengedte, hogy kétnyelvű pecséteket használhassanak az általuk kiadott okmányokon. A rendelkezést a kisebbségi iskolák megvalósították olyan módon, hogy a magyarnyelvű szöveg mellett románul is elhelyezték az iskola nevét pecsétjeiken. Ujabban a közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében csak román nyelvű pecséteket használhatnak az iskolák. Ebből súlyos zavarok származtak. A katonaságnál ugyanis önkéntességi vagy más jogok elismerése alkalmával nem veszik figyelembe

az olyan bizonyítványokat, amelyek kétnyelvű pecsét van, holott ezek a bizonyítványok még abból az időből származnak, amikor a közoktatásügyi miniszter intézkedése alapján kétnyelvű pecsétet használhattak, az iskolák. Az iskola fenntartó, egyházi főhatóságok az ügyben megfelelő lépéseket fognak tenni.

Vasuti szerencsétlenség történt Lengyelországban. A Lengyelország északi részében fekvő Radom állomáson vasuti szerencsétlenség történt. Egy személyvonat belefutott az állomáson vesztegelő másik vonatba. Szerencsére a vesztegelő vonatból az utasok már kiszállottak és így csak kisebb méretű szerencsétlenség történt. Negyven utas sebesült meg súlyosabban. Az utasok közül többnek az állapotja válságos.

Szigoruan büntetik azokat, akik nem vesznek részt az előzetes katonai kiképzésben. Lapunk egyik előző számában részletesen foglalkoztunk azokkal a kötelezettségekkel, amelyek az előzetes katonai kiképzéssel kapcsolatban hárulnak a fiatalságra. Hogy mennyire indokolt volt a kérdés részletes ismertetése, igazolja, hogy lapunk több olvasójától kaptunk panaszos sorokat. Többen írták, hogy büntetésben részesültek, mert nem vettek részt az előírt gyakorlatokon. Ismétellen figyelmébe ajánljuk tehát olvasóinknak, hogy az előzetes katonai kiképzésre vonatkozó rendelkezéseket tartsák be.

Baleset történt a körhintán. Clujon a körhinta egyik kapcsa kiakadt és egy szolgálóleány a közönség közé zuhant. A szerencsétlenség alkalmával több megsebesültek.

Milyen nyelven taníthatnak a Carei vidéki római katolikus iskolákban? Ismeretes, hogy a Carei vidéki római katolikus egyházközségek által fenntartott iskolákra nézve a közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy tanítási nyelvük német legyen. Az érdekelt egyházközségek kéréssel fordultak a minisztériumhoz, hogy a rendeletet róluk ne vigye át. Később közigazgatási pereket indítottak, hogy a magyar tannyelv visszaállítását ki lehessen eszközölni. Az ügy mostani helyzete a következő. A minisztérium úgy határozott, hogy Camin és Tasnad római katolikus iskoláit tovább is zárva maradnak, mert az elmúlt iskolai évben nem folyt azokban tanítás. Szeptembertől kezdve új működési engedélyt kell kérniük a minisztériumtól. Sanislau, Moftinul-mare és Caplani községek iskoláinak nyilvánossági jogát megvonták és csak működési engedélyüket hagyták meg. Egyben közölték, hogy inspektor fog kiszállani a helyszínére, aki előtt a szülőknek nyilatkozatot kell tenniük, hogy milyen tannyelvű iskolába óhajtják járattatni gyermekeiket? A miniszter által kiküldött inspektor néhány héten belül megérkezik.

Elütött a vonat egy szekeret. Szerencsés kimenetelű vasuti baleset történt Racosul de sus község mellett. A gyorsvonat elütötte a vasuti átjárónál Győrő Mihály gazdálkodót. A mozdony elkapta a szekeret és és félkilóméteren keresztül toltta maga előtt. Csodával határos módon a gazda kisebb sobesülések árán életben maradt. Az egyik ló megdöglött, a másik megmenekült a szerencsétlenségből.

Kiesett a mozdonyból. Carei közelében Tatár Joan mozdonyvezető kiesett a mozdonyból. A szerencsétlenül járt mozdonyvezető agyrázkódást szenvedett és teste több helyen megsérült.

Nemzetközi tüzoltókongresszus volt Ungváron. A csehszlovákiai Ungváron nemzetközi tüzoltókongresszus volt. A kongresszuson sok külföldi államvett részt. Egyes országok tüzoltócsapatokkal jelentek meg. A tüzoltók a kongresszus alkalmával versenyeket és bemutatókat rendeztek. Az érdekes gyakorlatokat naponta 15 ezer ember nézte végig.

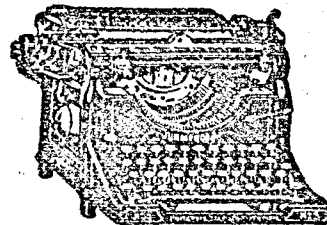
Sinaia közelében az árviz elmosott egy vasuti hidat. Emlékeznek még olvasóink, hogy évekkel ezelőtt egy gyorsvonat alatt leszakadt a Prahova hidja. Most megint könnyen végzetessé válható szerencsétlenséget okozott a megáradt hegyi folyó. Egy hid Sinaia közelében az árviz miatt megrongálódott és két pillér összeomlott. Kis híja, hogy nem történt nagyobb szerencsétlenség, mert a gyorsvonat azelőtt néhány perccel haladt át a hidon.

Kirándulólányok szerencsétlensége. A németországi Alensteinban a leányiskola növendékei csónak-kirándulást rendeztek. Az egyik bárka felborult és tizenhárman a vízbe fulladtak.

A Magyar Népet terjeszteni magyar kötelesség!

Írógépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona írógépek árában kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekek-ből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépből nagy raktár.

„RAPID“

ÍRÓGÉPVÁLLALAT
CLUJ, STR. REGINA MARIA 33.

Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Muladványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

Barnakenyér — a legjobb kenyér.

Gazdasági rovatunkban egy idő óta a mezőgazdálkodás haladásának legfontosabb és legérdekesebb eseményeiről számolunk be. — Megállapíthatták olvasóink eddigi cikkeinkből, hogy sok minden másképpen alakult az utóbbi időben, mint apáink idejében volt. Az emberiség szaporodása, életmódjának megváltozása kitörülhetetlenül rányomja bélyegét a mezőgazdasági termelésre is.

Fel kell említenünk például, hogy a növényi termékek, különösen pedig a zöldség és gyümölcsfélék fogyasztása utóbbi időben mind általánosabbá válik. A zsiros és nehéz húseleket napjainkban már nem fogyasztják annyira, mint néhány évtizeddel ezelőtt. A kenyérnek mind nagyobb szerep kezd jutni, mert nemcsak nélkülözhetetlen tápanyagokat tartalmaz, hanem, mint újabban megállapították, a kenyér a vitamin anyagoknak is legjelentősebb forrása. Tudnunk kell azonban, hogy vitaminforrás nézőpontjából csak a barnakenyér jöhet számításba. A barnakenyér különben tápláléérték tekintetében is értékesebb a fehérkenyérnél. Régebben úgy hitték, hogy tápláléértéke nem éri utol a fehérkenyér tápláléértékét, mert a barnakenyér nehezebben emészthető, mint a fehérkenyér. Mai cikkünkben arról számolunk be, hogy ez a felfogás téves volt, mert bebizonyosodott, hogy a barnakenyér könnyű emészthetőség tekintetében sem marad el a fehérkenyér mögött.

Érdekes kísérleteket végeztek a korpá emészthetőségére vonatkozólag. A korpában van ugyanis a legtöbb értékes tápanyag, amit fehérjének nevezünk. A fehérebb liszt fajtákból sziták segítségével a korpát csaknem teljesen eltávolítják s ezért a fehér kenyérből hiányzik a buzaszem legtáplálóbb része. Egy német

egyetemi tanár a következő módon bizonyította be, hogy a korpá nem teszi nehezen emészthetővé a kenyeret. Az említett tudós a buza- és rozs-korpát az emberi gyomor és bél emésztőnedveivel keverte össze. Így összekeverve a keveréket az emberi test hőmérsékletén tartotta és állandóan nagyító üveg alatt figyelte, hogy mi fog történni?

Három óra múlva a fehérje vegyületeknek már mintegy háromnegyedrészre eltűnt a korpá sejtjeiből, annak jeléül, hogy a korpá fehérjevegyületei sem nehezebben emészthetők, mint más növényi fehérjevegyületek. A német egyetemi tanár kísérletei tehát igazat adtak azoknak, akik kétségbevonták, hogy a korpában gazdag barnakenyér nehezebben emészthető, mint a fehérkenyér. A hasznos vizsgálatok hozzájárultak annak bebizonyításához, hogy az egészséges emberi emésztőszerv a növényi eredetű táplálék megemésztésével a legtöbb esetben minden nehézség nélkül megbirkózik. Ez azonban nem jelenti, hogy bizonyos fajtájú gyomorbetegségek (idegesség, gyomorsavtúltengés) esetén a növényi rostban gazdag növényi táplálékok ne okoznának emésztési zavarokat.

Ez a kísérlet fényes bizonyosság mellett, hogy ne tegyük értéktelenné a kenyeret a túlságba vitt szitálás által. Nemesak egészségünk ellen vétünk, ha nem eszünk barna kenyeret, hanem anyagilag is károsodást okozunk magunknak. Vegyük még ehhez hozzá, hogy a korpában vannak olyan értékes vitamin anyagok, amelyek a szervezetre nézve nélkülözhetetlenek. Szíveleljük meg az elmondottakat s most, amikor az első új buzából készülő kenyerek dagasztásához fogunk, értékesítsük a legújabban szerzett tudományos tapasztalatokat: ne engedjük veszendőbe menni a korpát!

Felvétel a Iernut-i katolikus Téli Földműves Iskolába.

A Iernut-i katolikus földműves iskola az I. évfolyamot az 1934—35. tanévvel eredményesen befejezte s a II. évfolyamot is megnyitja f. év október 15-én. Ez iskola beláthatatlanul hasznos és áldásos működésének hatása kisgazda-társadalmunkban mihamarább nyilvánulni fog.

Falusi földműves szülők, akik gyermekeiket nem adják középiskolába, a kis családi birtokot jobban és biztosabban meg nem tartják gyermekeik számára, mint ha fiaikat az ilyen gazdasági iskolába járattják, ahol azok a két év alatt az elemi gazdasági ismeretek oly bőségét szerzik meg, amihez máskülönben soha hozzá nem jutottak volna. Egy egészen más látókör nyílik meg e fiuk előtt a két évfolyam elvégzése után a falusi ökszerű és rendszeres gazdálkodás módját illetőleg s ezenfelül a helyes gazdálkodás ismerete fokozott mértékben növeli bennük a földhöz és a családi birtokhoz való nemes ragaszkodás érzését is.

Ez a földműves iskola nem magasabb gazdasági igényeket támasztó gazdatiszteket nevel, hanem gazdaságilag képzett falusi kisgazdákat, akik a két évfolyam alatt a szükséges gazdasági tudáson felül általános ismeretekre is szert tesznek és az intelligencia oly fokát szerzik meg, mely őket egy éves önkéntességre is jogosítja a katonai szolgálatnál.

A Iernut-i kath. földműves iskolának az elhelyezése szempontjából is rendkívüli előnyei vannak, amelyek az iskolánál tervbevetett további építkezések folytán csak fokozódnak. Az iskola fenntartó hatósága a falusi kisgazda-társadalmom jövője érdekében, áldozatot nem sajnálva, minden lehetőleg megtesz, hogy az iskola a legfőbb mértékben teljesítse hivatását s megfelelően a hozzáfűzött várakozásának. Azok a falusi szülők, akiknek gyermekei az I. évfolyamot elvégezték, megtudják ítélni az eredményt, amely minden tekintetben csak kielégítő lehet. A magyar kisgazdák az értük hozott nagy áldozatokat azzal fogják igazán meg-

hálálni, ha fiaikat tömegesen iratják be a Iernut-i kath. földműves iskolába.

A felvételtre vonatkozó részletes tájékoztatót az alábbiakban közöljük:

Az erdélyi róm. kath. Egyházmegyei Tanács a Iernut-i birtokon két évfolyamu magyar tannyelvű földműves iskolát tart fenn.

A tanév kezdete október 15.

Felvétetik minden magyar anyanyelvű tanuló 14—30 év között (15—20 évesek előnyben részesülnek), aki a IV. elemi iskolát elvégezte s akinek szülei legalább két kat. hold mezőgazdasági ingatlanal bírnak. Az iskola internátussal kapcsolatos, ahová 20 éven aluli tanulók vehetők fel.

Az internátusban ellátási díj havi 400 Lei. Az iskola más díjat nem szed. Az elméleti oktatás okt. 15-től ápr. 15-ig tart. A nyári félévet, ápr. 15-től okt. 15-ig a tanulók gazdasági munkával töltik el szaktanáraik utasításai szerint.

Az iskola a második évfolyam elvégzése után egy évi önkéntesi kedvezményre jogosít. Az iskolába felvétel iránti kérvények lehetőleg szept. 1-ig az iskola igazgatóságához (Iernut jud. Tárnava Mică) nyújtandók be.

A kérvényhez mellékelendők:

1. Születési bizonyítvány (keresztlevél, vagy anyakönyvi kivonat).
2. Állampolgársági bizonyítvány.
3. Elemi iskolai bizonyítvány.
4. A felvételt kérelmezőnek, vagy szüleinek vagyoni állapotáról szóló községi bizonylat.
5. Orvosi bizonyítvány.
6. Erköletesi bizonyítvány (a lelkesi hivataltól.)

A tanulók az internátusba ágy-neműt, fehérneműt és evőeszközt (kés, villa, kanál) kötelesek hozni.

Egyébként egyszerű, szokott ruhájukban járnak. *Gazdasági Iskola Igazgatósága.*

**Ha sikert akar elérni,
írjesszen a
"MAGYAR NÉP"-ben!**

Szövetkezet felhívása.

A „Siculia“ Gyümölcstermelési Szövetkezet kidolgozott tervezéseit, közelebbi célkitűzéseit: a vármegyei gyümölcstermelés, gyümölcsvédelem és értékesítés megszervezése érdekében a „Siculia“ Gazda-Lap c. havi értesítőjében közreadta és azt megküldötte Odorheiu vármegye mindenik községébe a helyi vezetőknél és értelmiségi egyéneknek, hogy annak értelmében és utmutatásai alapján minden irányban érdeklődést keltsenek fel és csatlakozást nyerjenek meg. Odorheiu vármegye területén már eddig is több község van, ahol a jól jövedelmező gyümölcstermelésnek jelentékeny eredményeiről számolhatnak be, e felhívás és utmutatás is arra buzdít, hogy mindenik községben az egész lakosság karolja fel a gyümölcsfa ültetést, annak védelmét és az együttes értékesítés ügyét. Szövetkezeti alapon állva, igen sok kedvezményt nyerhetnek a tagok. Ma az erdélyi birtokosoknak legjövendelmesebb gazdasági ágazata a gyümölcstermelés. A „Siculia“ Szövetkezet nemes törekvését, a több jövedelemszerzés érdekében való munkásságát mindenki csak elismeréssel veszi tudomásul és követi annak buzdításait, utmutatásait.

Sok kárt okozott a szárazság. A július havi szárazság egész Románia területén különösen pedig az alföldi részeken óriási károkat okozott. Egyes helyeken a kukorica-termés teljesen elveszettnek tekinthető. Az Okiráltság homokosabb vidékein a fák levelei is lehullottak a szárazság következtében s így sem kukoricára, sem gyümölcsre, sem szőlőre nem lehet számítani ezeken a helyeken. Erdélyben a

július hónap utolsó hetében bővebb, mint a tavalyi esztendőben volt. A minőség azonban így is nagyon kétértelműnek látszik.

Példaadó intézkedés. A Magyar Nép hasábjain sokszor irtunk arról az óriási haszonról, amit a tarlóhántás jelent. Közöltük, hogy a tarlóhántás segítségével gyomot irtunk és megőrizzük a talajban levő nedvességet. Különösen ilyen száraz esztendőben óriási jelentősége van tehát a tarlóhántásnak. *Ciuc megyében közigazgatási uton át kötelezővé tették a tarlóhántás elvégzését.* Elrendelték, hogy aratás után azonnal, még a sorba rakott kalangyák elhordása előtt fel kell szántani a tarlókat.

PIAC

Mennyi buza termett Romániában?

A buza aratás Romániában véget ért. Hozzávetőleges becslések szerint 300 ezer vagon buza termett Romániában. A

termés mennyisége tehát kisebb, mint a tavalyi esztendőben volt. A minőség azonban sokkal jobb, mint az előző években. Tekintettel arra, hogy belöldön a buza fogyasztásában nagy visszaesés következett be, arra számítanak, hogy hetven ezer vagon buzát lehet külföldre szállítani. A buza külföldre való szállításának nagy jelentősége van, mert ezáltal sok külföldi pénz fog az országba jutni, ami jó hatással lesz Románia gazdasági és pénzügyi életére.

Piaci árak Odorheiu-n.

Buza 72—76, rozs 65—66, zab 26—28, kukorica 42—44, árpa 38—40 lej 20 literes vékánként.

Piaci árak Carei-ben.

A Carei piacon zavar uralkodik a buza ára miatt. A kereskedők egyelőre nem vásárolnak buzát. A többi gabonák árai a következőképpen alakulnak:

Ros 220—230, kukorica 280—290, árpa 220—225, zab 280—290 lej mázsánként. A napraforgót 250—360 lejjel fizetik minőség szerint mázsánként.

Ipari nagygyűlés volt Sighişoara-n.

Ipari nagygyűlés volt Sighişoara-n.

A romániai kisiparosok Sighişoara-n nagygyűlést tartottak. A nagygyűlés keretében megtárgyalták azokat az általános iparos panaszokat, amelyek az egész országban sújtják a kisiparosokat. Különösen a betegsegélyező pénztár és az adók terheivel foglalkoztak a nagygyűlésen. Megvitatás alá került az egységes ipartörvény megalkotása és a munkakamarák ügye is. Nagyjelentőségű felszólalások hangzottak el arról, hogy az iparosokat is részesítsék a konverzió kedvezményében. Sürgették továbbá a kisiparosok bankjának felállítását. A gyűlésen Erdély minden részéből résztvettek a kisiparosok kiküldöttei. Az iparos nagygyűlés az iparosság panaszait emlékiratba foglalva, a miniszter elé terjesztette.

Szövetkezeti

Szövetkezeti ünnep Dombavioaran.

A szövetkezeti eszme térhódítását mutatja, hogy hétről-hétre jelentős szövetkezeti megmozdulásokról számolhatunk be. Közelebről tartotta meg a Maros mentén fekvő Dombavioara-i Hangya Szövetkezet fennállásának 25 éves jubileumát. Az ünnepséget a nemzetközi szövetkezeti napon rendezték meg. Az ünnepségen résztvett a falu jeles szülöttje, dr. Kristóf György egyetemi tanár és Harmath János a Hangya szövetkezet vezérigazgatója. Harmath János magasszárnyalású beszédben ismertette a szövetkezeti eszme jelentőségét. Kristóf György dr. arról a történelmi jelentőségről beszélt, amelyet a falvak töltnek be egy nemzet életében.

Meghívó szövetkezeti ünnepre.

Lapunk előző számában jeleztük, hogy a Maros mentének ebben a községben szövetkezeti ünnepségre készülnek. Itt közöljük a meghívót.

A Gernyeszeg és Vidéke Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezet alapításának 25 éves évfordulója alkalmából, 1935. augusztus 4-én, vasárnap tartandó ünnepély sorrendje:

Dél előtt 9 órakor gazdasági versenyek (versenykaszálás, szántóverseny, marhahajtás, stb.) az állomás mellett. Dél előtt 11 órakor Istentisztelet. Istentisztelet után a szövetkezet helyiségeinek megtekintése. — Délután 1 órakor közeledő gróf Teleki majorban, a Nőszövetség rendezésével. Ebéd után az érdeklődők megtekinthetik a XV-ik században épült műemlék-templomot, valamint a Teleki-kastélyt és annak múzeumát. 5 órakor a szövetkezet diszkozyűlése, a gróf Teleki majorban. (Dalárda éneke, üdvözlések, stb. előadások). 8 órakor népbál.

Az előadások alkalmával előadást fogadjunk tartani lapunk főszerkesztője, Gyalla y Dombavioara-i és szerkesztője, dr. Szász Ferenc.

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

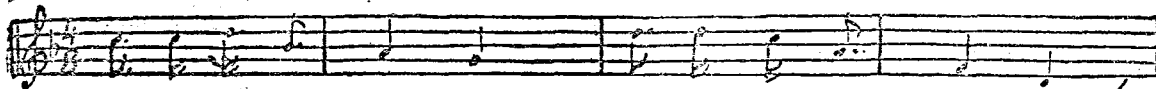
Művelődési mozgalmak.

Édös anyám, lelköm . . .

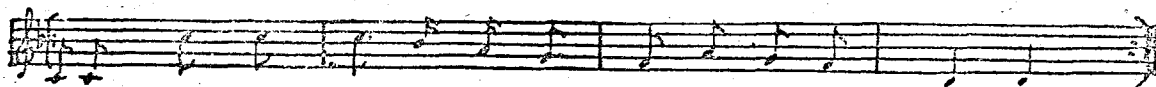
Nóta Lelőhely: Szentgeirice.

Lassú táncütemben.

Gyűjtötte és kottába szedte: Sz. Tóth Vilmos.

É - dős a - nyám le - lköm, in - göm ne si - ras - son

Isten tud - ja, hogy mi - kor lesz víz - sza for - du - lá - som!

UNITÁRIUS LELKÉSZEK KONFERENCIAJA. Az Egyetemes Unitárius Lelkészkör továbbképző napokat tartott Odorheiu jul. 15, 16. és 17. napjain. A tudományos és gyakorlati kérdéseket modern irányban és magas színvonalon tárgyaló értekezlet igen értékes hit és egyházépítő munkát végzett, mellyel a haladó szellemű unitárius egyház lelkesi kara újabb tanujelét adta annak, hogy átérzi történelmi hivatását a maga sajátos munka mezején a szabadelvű vallásos eszmék megélésében és hirdetésében.

Az értekezlet minden napon istentisztelettel kezdődött és végződött. Julius 15-én reggel 9 órakor istentiszteletet tartott Kövári Jakab Chinusu-i lelkész, mely után Pál Dénes lelkeszköri elnök megnyitójában rámutatott az unitárius lelkész hivatására, a vallástudomány igazságainak fejlettebb, tisztultabb formában való meglátásának fontosságára s a továbbképző napok jelentőségére.

Azután a Lelkészkör megemlékezett Méltóságos és Főtiszteendő dr. Boros György püspök ur nyolevanéves születési évfordulójáról s meleg hangu levélben üdvözölte az ősz főpásztort. Ugyanesak levélben köszönte meg Méltóságos Dr. Ferenczi Géza egyházi főgondnok ur üdvözítő sorait.

Dr. Varga Béla teológiai tanár, egyházi főjegyző: „Istenről való tudásunk gyarapodása a tudomány legújabb eredményei alapján” címen tartotta meg lebilineselő, magasszínvonalu bölcsészeti előadását, melyhez a lelkeszkör tagjai többen hozzászó-

lottak s a modern vallástudomány kutatásainak eredményeit hozták a hallgatóság elé.

D. u. 4 órakor: „Lelkeszi pályánk utvonalai” címen Gvidó Béla esperes előadása következett, mely a lelkeszi hivatás gyakorlati kérdéseivel egy lelkeszi élet gazdag tapasztalatai alapján foglalkozott.

Este 7 órakor istentisztelet volt, melyen ígét hirdetett Kovács Lajos braşov-i lelkész az un. árizmus szellemét kidomborító evangéliumi lélkülettel. A templomot zsufolásig megtöltő gyülekezet az igehirdetés befejeztével egy felemelő szertartásnak volt szemtanuja. Ez alkalommal tartotta esküvőjét Urnösi Gyula unitárius lelkész Fazakas Piroskával.

16-án reggel istentiszteletet tartott Lőrinczy László Cadaciu-i lelkész, mely után dr. Kiss Elek teológiai tanár tartotta meg nagyértékű előadását: „A mának legégetőbb kulturális és teológiai kérdéseiről.” A kulturális szempontból gazdag és tanulságos előadás, mely az unitárius optimismus szellemének kifejezőjeként emelkedett ki a hallgatóság előtt, színes és értékes ismereteket nyújtott.

D. u. 4 órakor a Lelkészkör tagjai az egybegyűlt érdeklődő közönséggel kivonultak a város közelében levő Szejke-fürdőre, hol Orbán Balázs siremlékét koszorúzták meg. A nagy székely érdemeit gazdag emlékbeszédben méltatta Péter Sándor ny. lelkész, felidézve és követendő például állítva e nemzedék elé önfeláldozó jellemét és felbecsülhetetlen munkásságát a székely

kulturkincesek összegyűjtése és feljegyzése terén.

17-én a reggeli istentiszteletet Fülöp Árpád racoşul de jos-i lelkész végezte, mely után Kovács Lajos braşov-i lelkész: „Egyházi életünk felfrissítése” című dolgozata nyert ismertetést. A lelkeszket legközelebről érdeklő gyakorlati kérdések, az egyházi élet megújodásának vágya, szükségessége, a kibontakozás utjait kereső törekvések sorakoztak fel az előadás nyomán. Több életrevaló javaslat született a felvetett gondolatok kapcsán a Lelkészkörben, melyeknek megvalósítása kétségtelenül előre lendíti utján e testvéri együttérzéssel, sok szenvedéssel, de lankadatlan kitartással dolgozó testületet.

Lőrinczy Dénes bukaresti lelkész előadása „A ma liberális musáról” az őszi közgyűlés idejére halasztódott.

A továbbképző napok eredményeit Pál Dénes elnök foglalta össze, köszönetet mondva előadónak, a résztvevőknek s az odorheiu-i vendégszerető gyülekezetnek.

A továbbképzőn tartott előadások a Lelkészkör határozata folytán az „Unitárius Szószék” c. folyóiratban fognak nyomtatásban is megjelenni.

A tanfolyam 17-én este istentisztelettel végződött, melyen ígét hirdetett a népes gyülekezetnek: Lukács Sándor ravai lelkész. Művészi énekével közreműködött Gyallay Domokosné, Ébert Andrásné orgonakiséretével. Istentisztelet keretében Pál Dénes lelkész, köri elnök meleg szavakkal búcsuzott el a vendéglátó gyülekezettől.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

Két jó tanács.

Egyszer egy vidám kedélyéről ismert pap vett részt községe birtokosának esküvőjén. Az volt a helyi szokás, hogy az ünnepi lakoma végén átadták az ifjú párnak a meghívott vendégek által hozott ajándékokat. A jómódú gazdának jómódu vendégei voltak s így az ifjú pár szebbnél szebb ajándékokat, sok ezüstnéműt és egyéb drága holmikat kapott. Végül a kedves, derűs lelkű pap is fölállott és így szólt az ifjú párhoz: „Én is úgy hiszem, hogy szívesen látott vendége vagyok az én kedves jó pátronusomnak s illenék, hogy én is adjak valamit nászajándékul. Ilyen szép, értékes drágaságaim azonban, mint amilyeneket itt az asztalon látok, nekem nincsenek. De azért mégis adok nászajándékot önöknek és meg vagyok győződve, hogy ha azt elfogadják és megtartják, egész életükben nagy hasznát fogják látni. Tudom, kedves ünneplő, ifjú pár, hogy nagyon szeretik egymást, a szülők is, önök is nagyon megvannak egymással elégedve. Ugy-e azt is óhajtják, hogy ez mindig így maradjon? E cél érdekében én ezt a tanácsot adom s ez az én nászajándékom: Jól jegyezzék meg és soha el ne felejtésék, mindig tartsák szemük előtt és ahoz alkalmazkodjanak, amit most mondok: Minden embernek szokott lenni egyszer jó napja, máskor meg rossz napja. Ha már most az önök házas életében is előfordul majd olyan nap, amikor úgy veszik észre, hogy a szeretet és megelégedés körül valami nincs rendben, akkor gondolkozzanak így: Vagy nekem van ma „rossz“ napom, vagy neki. Hagyjuk csak, majd megint megjön a jó nap. Az ifjú pár nevetett az öreg pap furcsa tanácsán, de nem felejtette el. És az idő bebizonyította, hogy az öreg pap tanácsa nagyon jól beváltott. Valahányszor házaséletükben — amint ez mindenütt megeshet — rossz hangulat kerekedett felül, egyikük mindig idézte:

— Vagy nekem van ma rossz napom, vagy neked. Hagyjuk csak, majd megint megjön a jó nap.

Erre mindaketten nevettek és kibékült szívvel túlhaladtak félreértéseken, kedvetlenségeken. Sokszor elmondották, hogy az öreg

pap nászajándékának vették a legnagyobb hasznát családi életükben.

Ez az egyik jó tanács, amelyet érdemes mindenkinek megjegyezni, érvényesíteni házasságéletében.

Van egy másik kedves útmutatás is. Egy jóra való kőműves mester beszélt el ezüst lakodalmán:

Nálunk most is úgy van, mondotta felragyogó szemmel, boldogan a férj, mint juniusban, rózsá nyiláskor.

Hogy tudták ezt megszerezni s megtartani? — kérdezte az egyik vendég.

Elmondom kérem — szólt az ezüstlakodalmát ünneplő férj. — Az esküvő után, mikor a lakodalmi zene és zaj elhallgatott s mi együtt maradtunk a feleségemmel, megfogtam feleségem kezét, mélyen a szemébe néztem és ezt mondtam neki:

Édes társam, ne felejsd el soha: Azért lettünk egymásé, hogy az életet egymásnak nem nehezebbé, hanem könnyebbé tegyük.

A feleségem kedvesen ismételte a szót: Igen, ezt mondotta az én jó nagyanyám is. Segíteniünk kell egymásnak, hogy könnyebb legyen az életünk s ha nem szeretjük, nem becsüljük meg egymást, akkor mindig nehezebb s végül türelhetetlen lesz az életünk.

Bizony sok küzdelmünk, gondunk és bajunk volt a huszonöt év alatt. Sokszor voltunk elkeseredettek, kedvetlenek, nem egyszer lett volna egymással szemben felröni valónk, azonban ez a szó, ez a rövid kis mondat mindig eszünkbe jutott és hol a feleségem, hol én szólottunk így: Nem nehezebbé, hanem könnyebbé!

Érdemesnek tartottuk idézni ezt a két egyszerű tanácsot. A mai élet nyugtalansága és gondjai között alig van szükségesebb és fontosabb dolog annál, mint hogy a családi hátlékok békés, tiszta, felüdítő szellemét biztosítani tudjuk, mert csak egy nyugalmas, szép családi életben nyerheti meg a küzdő ember lelke a szükséges felemelő, megszentelő, megújító erőket az élet nehéz küzdelmének sikeres megharcolására.

Mitől mitől

PITYPALTTY.

*Künn a mezőn, mint a tenger, hullámzik
a búza
Amikor a lebbenő szél, játszadoxva fujja.
Búza földön, búza között, búzavirág kéklík,
Pitypalattyos fürj madárka oda rakja fészket.*

*Pettyes tojás a fészekben, a fürj szeme
fénye,
Mindenik egy kis fürjcsibe, a jövő reménye.
Ha majd kikél, ha majd megnő, ennyi
pitypalattyka
Akkor lesz csak pitypalattyos a mezőnek
hangja.*

*Tógas mezőn játszadoznak, Gyuri, Feri, Jóska
S hallgatják, hogy milyen szép a pitypalattyos
nóta.*

*Csak a fészket ne bántsdok, Gyuri, Feri,
Jóska,*

*Ugy lesz csak a jövő nyáron pitypalattyos
nótát.*

Sebesi Samu.

Pákásztanya.

A pákász, az egykori bihari rétségek, mocsárvilágnak ura és őslakója eltűnt, elfogyott, mint lecsapolás után a rét, a mocsár.

Az egykori nádrengetegek, ingoványok, kutak, zsombékok helyén ma eke turja a tözezes, kövér televényt. Az eke vasa néha zökken egyet. Belcütődik valami cövek, karó földalatti maradványába, talán a pákász-kunyhó mesteroszlopába, mely azt a sátor-szerű, csucos nádalkotmányt támasztotta.

A pákász talán utolsó alakja volt az igazi ősi magyarságnak; hirmondója annak az életnek, amelyet a magyarság halászó törzsei egykoron a Káspi-tenger halászó helyein éltattak.

A pákász egész életét télen-nyáron a réteken töltötte. Még az a két legfőbb élet-szükség: a dohány és a puskapor sem hozta lakott helyre. Adót nem fizetett. Neve nem

volt beírva község, megye, uraság könyvébe. Nem volt jobbágya senkinek. Még a nemes embernél is szabadabb volt.

Pedig élete nem folyt titokban. Ismerte a környék gazdája, halásza, vadásza, messze vidék utazója. Akkoriban, amikor a pákászság virágzott, a csinált utnak hire-hamva sem volt. Gyepről-gyepre hajtott az utas. Kutgém volt a mérföldmutatója, csillag a vezetője s amikor a rétséghez ért, akár száz szekérnyom vezetett abba.

Itt kezdődött a pákász birodalma, melynek úgyszólván minden fűszálát ismerte. — Egyedül ő volt a biztos kalauz utasnak, vadásznak, a nemes ember csótáros, fényes fogatának, a gyolcsos tót fedeles szekérének; sőt még annak az istenadta vándorló legénynek is.

A reánk maradt hit azt mondja, hogy a pákász talpig becsületes ember volt, ki sohasem élt vissza a hatalommal, amelyet a rétség belsejében könnyű szerével s nyom nélkül gyakorolhatott volna. Pedig csak rajta mult, hogy azt, aki kalauzolására bizta magát, valami lápkutba, ingoványba el ne vesztse.

Egy kis dohányért, pár töltés puskaporért, néhány szögért fáradságot nem ismerő készséges kalauz volt. Ismerős gazdával, vadással szemben csak úgy távolról érintgette apró szükségét, amit a rétségből ki nem teremthetett. Adott aztán cserébe csíkot, csukát, rókabőrt, darutollat, vadkacsát, vadludat; megmondta a legjobb vadászó helyet.

A csetrérgyat mindig kéznél tartotta, hogy a vásárjáró mesterembertől beszerezhesse szükségeit. Pénzzel nem igen bajlódott.

Akit sorsa, utja, vállalkozása a lápok közé vitt, az nem lehetett el, nem boldogult a pákász nélkül, mert a lápok, rétek állapotja örökösön változott. Változtatta a folyók áradása, apadása, az esők-járása; a pákász pedig ezeket mind ismerte. Jól tudta, hogy a tartós eső melyik részen lágyít, az áradás hol szakítja meg az ingó lápot, melyik részbe bírja az üres, melyik a megterhelt szekeret, a gyalogost, a lovas embert, az egyes marhát, a nagy falkát.

Nappal ezer jel szerint igazodott el; főképpen a növények és nyílt vizek után. Jól tudta, hogy a nád, a sás, a gyékény, a páf-rány milyen aljon terem. Eles szeme meglátta

a sűrű növényzet alján serkedző vizen a vízi lencsét, mely lápkutnak, mélységnek a jele. Éjjel csillag után igazodott.

De amiben tökéletes mester volt, amiben senki sem tehetett tul rajta: az az volt, ahogyan az állatokat ismerte. Ha a szunyogok raja egy gomolyagban játszadozott, alant járt vagy a magasba tartott, ha a rónavizen a vízi bogár partfelé vagy a parttól távol kergetődzött, cikázott, ha a csikbogár felkerekedett s a vízből szárnyra kelt, a csiga karón, nádon fölfelé mászott vagy az alján maradt: ez neki mind áradás vagy apadás jele volt. Ha ez vagy amaz a madár szólt, keringett vagy alantjárt, ha más hálóhelyre költözött, ide-oda rakta fészket, ha a nádi pók szövögette hálóját, a vizipatkány, a güzü ásta lyukát: az mind időjárás jósolt. — A madarak tavaszi, őszi vonulásából kiolvasta az évszakok időjárását.

E mellett mindenkor halász is volt. A legapróbb részletig tudta a csik, a csuka, a kőrász és a többi hal járását, szokását, megfekvését, felszállását, a fenekén való járását: fogott is annyit, amennyi éppen kellett.

Csucsos nádkunyhóját a rétség és lápok belsejében „hegy“-re építette, inkább rárakta, hogy könnyen el is vihesse. A „hegy“ nem igazi hegy s nem domb, hanem — a lápi ember fogalma szerint — szilárd sziget, amelyen a mocsári fűz, a rekettye, néha az eltörpülő nyárfa, megvetheti gyökerét. A tüzhely a közepén s csak a sik földön volt; fölötte függött a horgas szolgálfa, mely a bográcsot tartotta. A tető nádja közé be volt szurkálva a kanál, az ár, kés, orsó, fésű, köröskörül hevert a „cókók“: bunda, szür, a lápi boeskor. Az eleség s az ürgeborbe rejtett borotva magasra volt akasztva. A lápi ember, a pákász, mindig rendesen borotválkozott.

Kivülről a kunyhó csucsá táján feszült a rókabőr, néha nyul vagy vadmacska. A kunyhó körül járkált, lubickolt a pákász „majorsága“: szelidített, pelyhes korában kiszedett vadruca, vadlud, néha egy-egy csonkaszárnyu daru vagy kócsag is.

A pákász főszerszámja háromféle volt: a „rozsás“, a varsa és a tör. Ami pedig mindig vele volt, az a kaszur, mellyel vágott s a lápibot, amellyel tapogatott.

A pákász sohasem volt jó lövő, az igazi vadászember értelmében. Repülő madárral,

futó vaddal nem boldogult; hagyta röplüni, futni, kedve szerint, mert más volt az ő módja; ráadta magát a lesre. Kitanulta a madár járását, tartózkodását, hálóhelyét, főképp pedig azt, hogy mikor jár seregeseen s hová száll le. Mikor már kitudta, elővette a puskát s pákászmódra töltötte meg: egy félmarok por és egy marok vágott ólom jól lefojtva. Azután meghuzta magát a kellő helyen s bevárta a sereget. Amikor azután a ruca, a lud százával, ezrével leszállott s jól összeverődött a tisztás tükrén, odalött a pákász a legsűrűbbjébe. Egy rucára, egy ludra pákászember nem tüzelt sohasem.

Rókával, vadkacsával, nyullal sem tett különben. Kileste járását, csapását, fekvőhelyét, s fektében eresztette rá a lövést. De ez a ritkább eset volt, mert inkább folyamodott a törhöz, mely a bört épségben hagyta s így értékét a szücs szemében növelte.

A halászati mesterfogásokban a pákász utólérhetetlen volt; ugyannyira, hogy még ásta is a halat.

A pákász — a rétség és láp természeténél fogva — igazi őshalász volt: dolgozott a varsával, főleg a csikvarsával vagy kassal és a csukavarsával.

A pákász jól tudta, hogy a csik gyakran felszáll, levegőt szippant; ott tehát, ahol nyílt vizek közelében ingóláp volt, t. i. növénytakaró, mely az embert elbirta s amely alatt mélység tátongott, természetesen vízzel telve, ott a lápmetszővel kivágta a takarót, úgy-hogy kutszerű nyílás keletkezett. A csikok hamar odaszoktak s felszállottak egy kis levegőért. A csikvarsát a szájával lefelé fordítva beállította a „kutba“ s a felszálló csik beletévedt. Ott aztán a pákász könnyűszerrel foghatott belőlük eleget.

Jól tudta a pákász azt is, hogy a csik akkor, amikor a hóvizek vagy nagy esőzések megdagasztották a rétet s lápot, ide-oda uszkál. Ekkor rekesztésre fogta a pákász a dolgot, t. i. karókkal, hinárral, mindenféle gizzal keskeny gátakat — csikgátakat — rakott, hosszú sorban, itt-ott közöket hagyva, amelyekbe a csikvarsát beleszoríthatta s ahol a járósikot elfogta.

A csik-kas fűzveszéből való volt; a csukavasra is. — A csukáról a pákász jól tudta, hogy az érszerű, keskeny vizeken ólalkodik, ahol a szembejövő kis hal nem térhet ki előle;

vagy a sik viz szélein, hol észrevétlenül ronthat zsákmányára, tehát ide rakta a csukavarrát.

Télen kizárólag esikászott, mert akkor a esik teljesen hatalmában volt. — A pákász ilyenkor bátran járt-kelt a jég hátán s bárcsól ütött léket, a hal odajött.

De meglepte néhanapján az aszály, a szárazság is. Az ingó láp megszilárdult. A káka, a sás eltörpült, járható lett a rét, a láp. Utas,

valás az a pákász vállára kapta az ásót s kiszállt a rétre. Tudta jól, hogy a esik, a kárász kemény hal ám, mely szükség esetén víz helyett a sárban is él. Azokat a helyeket, ahová a halak elbujtak, a pákász már apja, dédapja révén tudta s ázni kezdett mindaddig, amíg zsákmányra nem bukkant.

Igy élt hajdanában a pákász, akinek ma már hire-hamva sincs.

Herman Ottó.

Apóságok Adomái

Ahol okosabb a szamár, mint az ember.

Herman Ottó a Kecskefő tatarában fekvő Bugac puztán végzett természettudományi megfigyeléseket. Egyik napon a város számadó juhásza megszólítja Herman Ottót:

— Ne menjen tovább a tekintetes ur, mert zivatar lesz.

— Hát azt honnan tudja?

— Amikor a szamár elmarad a birkától, akkor biztosan közeledik a zivatar — felelte a juhász számadó.

Herman Ottó nem hitt a jóslásban és tovább ment, hogy munkáját elvégezze. Közben egy zivatar keletkezett és a tüdő férfiú bőrig ázott. Mikor hazafele menve, a juhnyáj közelébe érkezett, a számadó juhász jelentőségteljesen mérte végig. Herman Ottó a juhász jelentős tekintetére így válaszolt:

— Ide se jövök többet, ahol a szamár okosabb, mint az ember. Tudnivalók kánikula idejére.

A tudományos kutatások alkalmával megállapították, hogy a meztelen testű ember legjobban érzi magát 30 fokos melegben. 27—28 fok melegeit hűvösnek érez és 33 fokon felüli hőség már kellemetlen tünetek lépnek fel a meleg miatt. Egyé-

nenként nagyon változó lehet azonban, hogy a szervezet hogyan türi el a hőséget? Ez a magyarázata annak, hogy az ugynevezett hóguta különböző egyéneknél más és más hőfokon jelentkeznek. Sokan már 30—31 fokonál megbetegesznek, mások pedig minden kár nélkül kiállják a 35 fokon felüli hőmérsékletet. A 37 fokos hőmérséklet már nagyon könnyen veszedelmessé válhatik az emberre nézve, mert ugyanilyen hőfoku az emberi test.

A szervezet izzadással védekezik a hőség ellen. Az izzadság elpárolgása alkalmával ugyanis a test felülete lehül és ennek jóteknony hatását az egész szervezet megérzi. Vannak állatok, amelyek nem tudnak izzadni, pl. ilyen a kutya. Ezért a kutya melegben a nyelvét lógatja ki és így párologtatja el a teste lehüléséhez szükséges nedvességet.

A hőséghez való hozzászokást gyakorlattal és edzéssel lehet megszerezni. Mint az emberi test egészségének általában való megtartásában, a hőség elleni védekezésben is az eralitett két mód vezet a legbiztosabban célhoz.

Nagy hőségben korlátozni kell a táplálkozást, folyadékot sem szabad tulsokat inni, különösen pedig tartózkodni kell a szeszes italok fogyasztásától. Az erős szeszes italok fogyasztása nagy

hőségben súlyos betegségekre vezethet.

Meghalt Dreyfus.

Több évtizeddel ezelőtt egész világ érdeklődésének középpontjában állott Dreyfus francia kapitány. A kapitányt ugyanis hazaárulás címén életfogytiglan az Ördög-szigetre száműzték. A Dreyfus ellen felsorakoztatott bizonyítékok azonban nem voltak kifogástalanok és a francia nemzet legnagyobb írói az elítélt mellé állottak, hogy ügyét újból letárgyalják. Öt évi szenvedés után Dreyfus kiszabadult és visszakapta rangját a hadseregben. Mint ezredes fejezte be életét. Az Ördög-szigeten eltöltött évek azonban annyira hatottak Dreyfusra, hogy egész életén át csendes, buskomor természetű maradt. A világháboruban nem vett részt, mert előzőleg nyugdíjazták.

Sóhajrásból ítél a bíró.

A bíró kérdezi a női vádlottól, hogy férjzett-e vagy leány? A nő nagyot sóhajt. A bíró feleletet sem várva diktálja:

— Leány.

Azután a férfi tanuhoz fordul és annak is felteszi a kérdést, hogy nős-e vagy nőtlen? Miután a tanu nagyot sóhajt, a bíró a jegyzőkönyvvezetőhöz fordulva diktálja:

— Nős.

TEHETSÉGES

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

Sz. J. A legfinomabb olajat az olajbogyóból készítik, amelyik az olajfa termése. Az olajfa csak délvideken terem meg. A tökmagolaj finomabb, mint a napraforgóolaj. Az olajnál arra kell vigyázni, hogy ne avasodjék meg s ez ellen úgy védekezhetünk, ha teljesen elzárjuk a levegőtől, tehát ledugaszolt és lepecsételt üvegben tartjuk. De még ez sem teljesen biztos mód. A leforrasztott bádokban való tartás védi meg teljesen az olajat az avasodástól, amelybe semmiféle levegő sem hatolhat.

B. A. Aziránt érdeklődik, hogy a vadgesztenye termését lehet-e állatokkal feltakarmányoztatni. Erre nézve azt válaszolhatjuk, hogy lehetséges, azonban a gesztenyét előbb meg kell zuzni, darálni. Minden veszedelem nélkül adagolható, mert az állat keserű íze miatt csak annyit eszik belőle, amennyi nem árt meg neki, vagyis hamar jóllakik vele. A szarvasmarha és a juh szívesen eszi, a ló és sertés azonban nem annyira. Csakis más abrakkal bőven vegyítve lehet a sertéssel vagy lóval etetni. Keserű ízét vizel ki kell áztatni, de akkor táptétkéből veszít. Háziállatainknál kitérően alkalmazható hasmenés elleni gyógyszerként. Szokták forrázatát fagyott kezek és lábak áztatásánál alkalmazni.

Gz. R. Az epret augusztusban kell ültetni. A szétszedett töveket

Kérjen mutatószámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

jól előkészített és megrágyázott földbe kell ültetni. Az augusztusban kiültetett eper jövő esztendőben teremni fog. A legbővebb termést azonban a második évben adja. Három-négy évig lehet az epret egy helyen termelni.

L. F. Szives levelére lapunk „Tanuld meg” rovatában adtuk meg a választ. További soraira a következőket hozzuk tudomására. A vércse és bagoly hasznos madarak. A vércse ugyanis főképpen káros állatokkal táplálkozik. A repülő madarakat nem tudja elfogni. A bagolyról már irtunk többször lapunkban, közöltük, hogy a leghasznosabb állatok közé tartozik. A héja és más ragadozó madarak kétségtelenül inkább károsaknak minősíthetők, azonban ezeknél sem lehet általánosságban ítélni. A ragadozó madarak pusztítása leghelyesebben fegyverrel történik. A vadász társaságok mérgezéssel is pusztítják a káros madarakat.

A szerkesztésért felel

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztői bizalmasok

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

Sz. L. Turda, T. G. Odorheiu, B. K. Martineni, B. E. Cluj, B. Z. Covasna, B. I. Săndominic, M. P. Vânători.

Dr. V. J. Adoni és gr. B. Ő-né Câmpia-Turzii. Egyelőre még nincs szó arról, hogy a „Magyar diszítés alapformái” c. folytatásos sorozatunk könyvalakban is megjelenjen. Valószínű, hogy később sor kerül erre is.

D. Ő. Solocma, Mint a f. év 26-ik

számunkban közöltük, úgy a kikiricsmagot, valamint a nadragulya levél és beléndek levél elhelyezéséről a „Cooperativa Adonis” gyógy-növényértékesítő szövetkezet Cluj, Academia Agricola ad bővebb felvilágosítást. Szíveskedjék tehát közvetlenül odafordulni.

L. F. Odorheiu. A kért imakönyv nálunk nem kapható. Szíveskedjék a szerzőhöz, Földes Zoltán r. kath. tanítóhoz fordulni Orăstie, jud. Hunedoara.

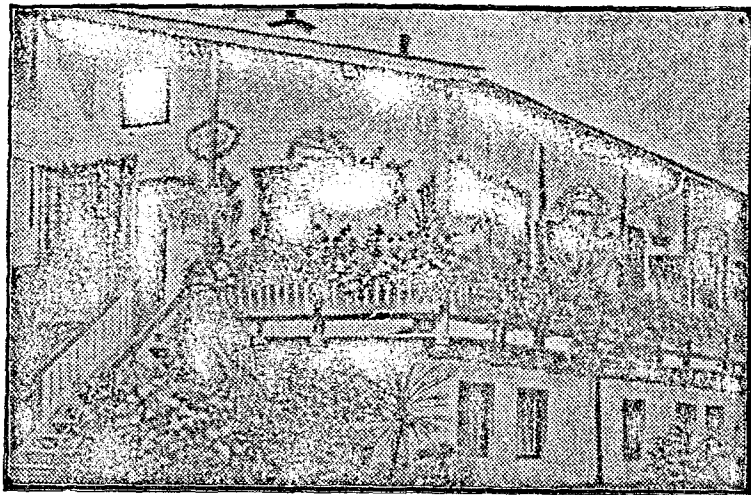
„Magyar Nép olvasó”. Verseket és elbeszéléseket csak saját költségén adhat ki. A kéziratoknak olvashatóan, tintával kell készülniük. Amennyiben a kéziratokat hozzánk beküldi, szívesen vállaljuk, hogy a Minerva Nyomda által költségvetést készíttessünk.

„Aggodó”. Soraira lapunk mai számának „Hír” rovatában talál választ. Itt közöljük, hogy a Minerva továbbra is terjeszti az abécés könyveket, mivel a könyvek szabályszerűen cenzurázva vannak. Nem igaz tehát az a hír, hogy a Minerva elállott az abécék terjesztésétől.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: E. K. Montreal 500, (r. 1935. dec. 31-ig), Sz. L. Pancota 1675, S. L. Chichis 150, Sz. J. Micsfălan 150, V. J. Micsosvári 155, K. M. Sebis 137, Id. P. F. Vânători 260, I. J. Danesti 150, F. F. Nicolesti 100, B. M. Noslac 305, F. Gy. Semeac 150, G. G. Moneasa 180, M. T. Craicunesti 455, M. A. Radesti 85, M. S. Tatarlac 305, Sz. L. Turda 85, K. L. Crasna 150, P. D. Salcutra 75, J. M. Baci 1185, Sz. M. Fântănele 70, V. A. Sisterca 300, Cs. S. Chepet 143, M. E. Oravita 150, B. I. Pădureni 155, M. A. Vlahuta 300 Lej (r. 1934. febr. 1-ig)

Virágos ház Bajorországban.

Lapunk utóbbi számaiban virágos temetőt és a magyar népművészet elemeinek felhasználásával készült épületeket mutatunk be. Mai képünk egy bajor földműves házat mutatja be. A házat a földműves évről-évre városi nyaralóknak tudja bérbeadni, mert gyönyörűen fel van díszítve virágokkal. Németországnak ebben a részében általános szokás, hogy a házakat és udvarokat virágokkal rakják tele. Természetes dolog, hogy az ilyen módon kidíszített ház és udvar nagyon vonzza a városi embereket.

Tanuld meg!

Hasznos és káros madarak.

Lapunk mai számának első cikkében a „Madarak atyjáról”, Herman Ottóról emlékeztünk meg. Időszerűnek tartjuk ezzel kapcsolatban, hogy Lungai Ferenc, székelyföldi előfizetőnk részére a madártani vonatkozású választ ebben a számban adjuk meg.

A szarka káros állat. Herman Ottó a következőképpen jellemzi: — Az uton, vetéses

ja: — A szarkánál is nagyobb fészekrabló. Tojás, meztelen madárporonty, a fészeksztől üldögélő és anyját váró torkos poronty az mind „mátyás” ur prédája. Szóval nagyon káros, nem ajánlható kegyelemre.

A szürke varju szintén káros állat. A magyar madártudós, Csörgögy szerint kártétele a szarkához hasonló. Különösen a madarakban és apró vadban okoz nagy kárt. A szarka képe alatt látható vetési varju nem annyira káros, sőt sok esetben hasznos madár.

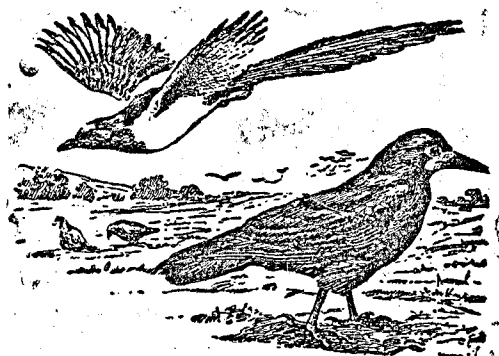
A gólyáról ezt írja Herman Ottó: — Be-

Szürke varju.

Mátyás szajkó.

Szarka és vetési varju.

láblakat szegő akácosban különösen szeret fészkelni, mert ott tágas tere van a szarkaműködésnek: egyfelől dézmálja az apró madarak fészket s ezzel árt, másfelől szedi a pajodot, a kukacot, a sok gonosz bogárságot, amivel aztán használ, de a kár, amelyet hoz, nagyobb.

A szajkó vagy mátyásmadár meg éppen nagyon káros. Erről ezt írja a „Madarak aty-

kapja a földön fészkelő hasznos kismadár porontyait is, amivel bizony kárt is teszen. És napjainkban sok vadász ember fészekrablásért keményen megszólja a gólyát. No, de az az igazság, hogy tovább tart a bogárszedés, mint a kártétel és ezt a gólya javára kell írni.

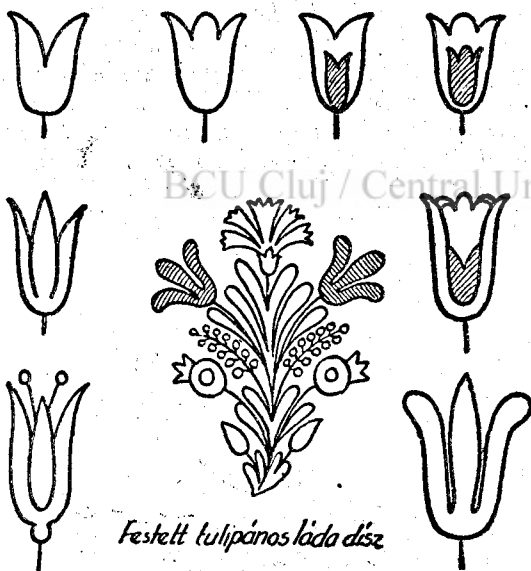
Az elmondottakból tehát kitűnik, hogy a szarka, szajkó és szürke varju káros állatok. A gólya azonban nem káros madár.

Még az ág is húzza, veri,
 Ki a betűt nem ismerl,
 Aki pedig már böngészi,
 Csak a MAGYAR NÉP-et nézi.

A magyar díszítés alapformái

Tulipán

A legegyszerűbb tulipán formák

Festett tulipános lada dísz

A magyar díszítés alapformái.

A magyar díszítés legfőbb alkatrésze a virág. A virágot nem természetesen alkalmazzuk, csak épen, hogy emlékeztessen a díszítésben használt virág a természetben található. Az ilyen műveletet, amikor a természetben található formát leegyszerűsítjük, átformáljuk, stilizálásnak nevezzük. A magyar díszítés virágai többnyire stilizáltak, csak igen ritkán találkozunk természetes virágdíszítéssel.

Eddig letárgyaltuk, természetesen csak összefoglalva, röviden a róssa, buza virág és szegfű díszítéseket, most áttérünk

egy másik, igen kedvelt formára a tulipán virág díszítésre. A tulipánnak kifelé hajlott levélhegyű alakjai igen közel állnak a fehér és tüzés lilomhoz, mely inkább csak az újabb időkben a XIX. század folyamán jut szerephez.

A tulipánnak kifelé hajló tülevél formája a leggyakoribb, azonban ezt a tülevelet igen gyakran lekerekítjük.

Mai számunkban a legegyszerűbb tulipán formákat adjuk és az azután következő ismeretéseinkben mutatjuk be, mennyire alkalmas a tulipán térkitöltésre és a díszítés gazdaggá és változatossá tételére.

Szünidőben...

— Miért nem mosakodtál meg ma reggel fiacskám?

— Mert szünidő van s nem akarok olyan munkát végezni, ami kellemetlen.

— Na, Márton bá, jól kíségtettük.

— Köszönöm is. Egy szamar bizony kevés lett volna.